

"Təsdiq edirəm"

Tədris məsələləri üzrə prorektor v.i.e:
 dos. Zaur Məmmədov
"07 " yanvar 2026-cı il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisasın şifri və adı: 6007001 Aqronomluq A+B, 6007002 Bağçılıq və tərəvəzçilik

Fakültə: Aqrar və mühəndislik

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I. Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Əməyin mühafizəsi (Program Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyinin F-370 nömrəli 13.08.2020-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: IPF-B06, IPF-B23

Tədris ili: III 2025/2026

Semestr: VI (yaz)

Tədris yükü (saat) :30 saat (15 saat müəhazirə, 15 saat seminar)

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 3 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Soyadı, adı, ata adı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Quliyev Vaqif Şahverən oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a, 1 saylı tədris korpusu

Məsləhət günləri və saati: I gün 14:00 – 16:00

E-mail ünvanı : vaqif.quliyev.1960@mail.ru

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1.E.M.Cavadov, İ.M.Məmmədov, M.Ş.Sadıxova "Əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliyi"
Bakı 2024

2.Bünyətəli Yunis Əməyin mühafizəsi Bakı 2017

3.Faiq Manafov. Həyat fəaliyyətinin təhlükəsizliyi.Bakı.2012.

4.S.Mehbaliyev , T.Quliyev, N.Muradov "Əməyin mühafizəsi".Bakı -2009

5.F.Ə.Əliyev, S.Ş.Vəliyev Ü.R.Əliyev " Elektrik təhlükəsizliyinin hüquqi məsələləri"
Gəncə-2002

6.F.Ə.Əliyev. O.C.Orucov " Əmək mühafizəsinin hüquqi məsələləri" Gəncə-2002

7.AR Əmək qanunları məcəlləsi "Huquq Ədəbiyyatı" Bakı-2011

8."Azərbaycan Respublikası Konstitusiyası " Bakı Qanun-2011

IV. Prerekvizit fənlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa bir fənnin tədrisinə zərurət yoxdur.

V. Korekvizit fənlər: Fənnin tədrisi ilə eyni zamanda başqa fənnin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Əmək təhlükəsizliyi qaydaları və hüquqi bazası. Xüsusi əmək təhlükəsizliyi qaydaları rejimi tələb edən iş yerləri və istehsalat sahələri. İşçilərin mütəmadi olaraq əmək təhlükəsizliyi qaydalarına dair təlimatlandırılması və xüsusi jurnalda bu barədə qeydiyyatın aparılması. İş yerlərinin təşkili və zəruri inventarlarla təmin olunması. İşçilərin xüsusi mühafizə uniforması və qoruyucu şlemlərlə təmin olunması. Kimyəvi preparatlarla və pestisidlərlə işlədikdə əmək təhlükəsizliyi qaydaları.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditor, saatlarının ümumi sayı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə tələbələrə biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 bal) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 bal) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir.

Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzusunun məzmununu tam açə bilir;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balının (imtahanda topladığı balın) miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin fənn üzrə aralıq qiymətləndirmə balı cari qiymətləndirmə balına (semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala) əlavə olunmur.

Fənn üzrə cari və aralıq qiymətləndirmənin ümumi nəticəsinə görə tələbənin biliyi yekun olaraq aşağıdakı kimi qiymətləndirilir:

Bal aralığı (göstərilən ballar daxil olmaqla)	Hərflə işarəsi	Sözlə yazılışı
91-100 bal	A	əla
81-90 bal	B	çox yaxşı
71-80 bal	C	yaxşı
61-70 bal	D	kafi
51-60 bal	E	qənaətbəxş
51-baldan aşağı	F	qeyri-kafi

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X.Təqvim mövzu plan:

Mühazirə - 15 saat, Seminar – 15 saat.Cəmi 30 – saat

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1	Mövzu № 1 : Əməyin mühafizəsi fənninin məzmunu və məqsədi Plan 1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər. 2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu. 3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar	2	2	
2	Mövzu № 2 : Əmək mühafizəsinin hüquqi və təşkilati məsələləri. Plan 1. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri 2. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi 3. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları 4. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası	2	2	
3	Mövzu № 3: Əmək mühafizəsi üzrə işlərin təşkili Plan 1. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi 2. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri 3. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti 4. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər	2	2	
4	Mövzu № 4 : İstehsalat sanitariyası. İşçi sahədə mikroiqlim şəraiti Plan. 1. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış 2. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiqlimi 3. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları 4. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri	2	2	

5	Mövzu № 5: Səs-Küy Və Titrəyişlərdən Mühavizə Məsələləri Plan 1. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri 2. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri 3. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları	2	2	
6	Mövzu № 6 : Elektrik təhlükəsizliyi Plan 1. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri 2. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri 3. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri	2	2	
7	Mövzu № 7 : Zərərçəkmiş şəxslərə ilk tibbi yardım qaydaları Plan 1. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım. 2. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım 3. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım 4. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.	2	2	
8	Mövzu № 8 : Yanma, maddələrin yanğın təhlükəsizliyi və yanğın söndürmə vasitələri. Plan 1. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait 2. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı 3. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və yanğın profilaktikası 4. Odsöndürücü maddə və tərkiblər 5. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı	1	1	
Cəmi		15	15	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Fənnin tədrisi məqsədi müvafiq sahələrdə təhlükəsiz və sağlam əmək şəraiti yaratmaq üçün , tələbələr seçdiyi ixtisasa uyğun lazımı bilik, təcrübə bacarıq və düzgün işləmək verdişini aşılamadır.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- müəhazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimatlar və müzakirələr, debatlar;
- qrup qiymətləndirməsi;

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

FTN 1. Əməyin mühafizəsi üzrə standartları, normaları və qaydaları bilmək, onların tətbiqinə şərait yarada bilmək.

FTN 2. Binaların, qurğuların, avadanlıqların və texnoloji proseslərin təhlükəsizliyinə riayət etməyi bacarmaq.

FTN 3. İş yerlərinin sağlam sanitariya-gigiyena şəraitinin və əməyin mühafizəsinin qüvvədə olan normativlərə uyğunlaşdırmağı, işçilərə lazımı sanitariya-məişət və müalicə-profilaktik xidməti təşkil etməyi bacarmaq.

FTN 4. Əmək şəraiti zərərli, ağır olan işçilərə pulsuz müalicəvi profilaktiki yeməklər, süd və ona bərabər tutulan digər məhsulların verilməsi təmin etmək.

FTN 5. İşçilərin əməyin mühafizəsi normaları və qaydaları üzrə təhsilinin, təlimatlandırılmasının, biliklərinin yoxlanılmasını təşkil etməyi və əməyin mühafizəsinin təbliğ etməyi bacarmaq.

FTN 6. Əməyin mühafizəsi, əmək şəraiti və onların qüvvədə olan normalara uyğunlaşdırılması üçün görülən tədbirlərin nəticələri haqqında hesabatları tərtib etməyi bacarmaq.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV Kollokvium sualları:

I kollokvium

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar
4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
5. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
6. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
7. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
8. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
9. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər
10. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış

II kollokvium

1. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
2. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
3. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
4. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri
5. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım.
6. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım
7. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım
8. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım
9. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
10. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı.

XVI. İmtahan sualları

1. Əmək mühafizəsi və təhlükəsizliyi fənninin inkişaf tarixi. Əmək mühafizəsi sahəsindəki nailiyyətlər.
2. Əmək mühafizəsi fənnində qəbul edilmiş terminlər və onların məzmunu.
3. Əmək qanunvericiliyində işlədilən əsas məfhumlar
4. Əmək hüququnun qanunvericilik mənbələri
5. Əmək Təhlükəsizliyi Standartlar Sistemi
6. İş vaxtı, istirahət vaxtı və işçilərin məzuniyyət hüquqları
7. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası
8. Əmək mühafizəsi tədbirlərinin planlaşdırılması və maliyyələşdirilməsi
9. Əmək mühafizəsinin öyrədilməsi və təlimatların növləri
10. Əmək mühafizəsi norma və qaydalarına dövlət nəzarəti
11. Əmək mühafizəsi qaydalarının pozulmasına görə məsuliyyətlər
12. Əmək gigiyenası və istehsalat sanitariyası haqqında anlayış
13. İstehsalat otaqlarının və iş yerlərinin mikroiklimi
14. İstehsalat tozu və onun zərərli təsirindən mühafizə üsulları
15. İşçilərin kollektiv və fərdi mühafizə vasitələri
16. Səs-küyün insan orqanizminə təsiri
17. Səs-küydən mühafizə üsulları və səs-küydən fərdi mühafizə vasitələri
18. Titrəyişlərin insan orqanizminə təsiri və titrəyişlərlə mübarizə üsulları
19. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmənin əsas səbəbləri
20. Elektrik cərəyanının canlı orqanizmə təsiri
21. Elektrik zədələnməsindən mühafizə üsulları və vasitələri
22. Mexaniki zədələnmələrdə və Sümük sınıması zamanı ilk yardım.
23. Donma zamanı və Zəhərlənmədə ilk yardım
24. İstilik zərbəsində və yanma hadisələrində ilk yardım
25. Elektrik cərəyanı ilə zədələnmə zamanı ilk yardım.
26. Yanma, yanma üçün vacib olan şərait
27. Yanma qabiliyyətinə görə materialların təsnifatı
28. Konstruksiya və materialların odadavamlığı və Yanğın profilaktikası
29. Odsöndürücü maddə və tərkiblər
30. Yanğınsöndürmə avadanlığı və ləvazimatı.

Sillabus "Əməyin mühafizəsi" fənni "Aqronomluq" "Bağçılıq və tərəvəzçilik" ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus- "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur ("05" yanvar 2026-cı il "05" sayılı iclas protokolu).

Fənn müəllimi:

B.m. V.Ş.Quliyev

Kafedra müdiri:

dos. R.F.Əliyev